

Den norske legeforening
Postboks 1152 Sentrum
0107 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 18/8345-164
Saksbehandler: Marie Thoresen
Dato: 26.06.2020

Høring om endringer i spesialistforskriften vedlegg 2: Flyttinger, slettinger og enkelte nye læringsmål

Helsedirektoratet sender herved på høring forslag til endringer i spesialistforskriftens vedlegg 2. De foreslåtte endringene dreier seg om enkelte nye læringsmål, samt enkelte flyttinger og slettinger av læringsmål.

Dette brevet er sendt til alle regionale helseforetak, til private og ideelle utdanningsvirksomheter innenfor de spesialitetene som endringsforslagene gjelder og til Legeforeningen.

Flyttingene og slettingene av læringsmål vil ikke gi påvirkning på det faglige innholdet i spesialistutdanningen etter Helsedirektoratets vurdering. Grunnlaget for høringen er spesielt forslagene til nye læringsmål i spesialistforskriften da disse kan medføre faglig endring for legene i spesialisering (LIS). Antallet nye læringsmål er holdt til et minimumsantall med tanke på kort tidsfrist for høring. Det foreslås 7 nye læringsmål totalt, disse læringsmålene er i spesialitetene akutt- og mottaksmedisin (1), immunologi og transfusjonsmedisin (4) og plastikkirurgi (2).

Detaljer om endringsforslagene

Helsedirektoratet har mottatt innspill om endringer i læringsmålene i spesialistutdanningen for leger fra Legeforeningen og fra enkelte fagpersoner. I mars 2020 ble vedlegg 2 til spesialistforskriften endret med rettinger av skrivefeil og språklige korrigeringer. Endringsforslaget som sendes på høring her inkluderer totalt 54 rettinger/endinger, herunder flytting av læringsmål som ligger under feil temaoverskrift (22), sletting av læringsmål som er duplikater av andre læringsmål (6), enkle rettinger av temaoverskrifter og skrivefeil (19), og enkelte nye læringsmål (7).

Det foreslås endringer i 12 av 46 spesialiteter; disse spesialitetene er akutt- og mottaksmedisin, blodsykdommer, endokrinologi, fordøyelsessykdommer, fysikalsk medisin og rehabilitering, gastrokirurgi, hjertesykdommer, immunologi og transfusjonsmedisin, indremedisin ved felles indremedisin del 2, plastikkirurgi, revmatologi og thoraxkirurgi.

Detaljer over endringsforslagene vedlegges i Excel-fil. I første arkfane "Oversikt" gis en oversikt over endringsforslagene per spesialitet. Videre kommer en arkfane per spesialitet. I spesialitetsarkene gis årsak til endringsforslaget, Helsedirektoratets vurdering og detaljert oversikt over innholdet i hver endring.

Helsedirektoratet

Avdeling retningslinjer og fagutvikling

Marie Thoresen, tlf.:

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Flyttingen av læringsmål innebærer verken faglig eller teknisk endring for legen i spesialisering. For sletting av læringsmål planlegger vi at dersom en LIS allerede har fått godkjent læringsmålet som slettes, men ikke det andre identiske "duplikatlæringsmålet", vil godkjenningen og læringsaktivitetene tilknyttet læringsmålet som slettes overføres til duplikatet i kompetanseportalen.

Når et læringsmål flyttes i forskriften beholder det sitt originale navn/ID-kode, og rekkefølgen på læringsmålene blir da ikke numerisk. Det samme gjelder ved sletting av læringsmål og opprettelse av nye læringsmål. Når et læringsmål slettes vil ID-koden/navnet ikke brukes igjen og nye læringsmål får nye, unike og hittil ubrukte læringsmålsnavn/ID-koder.

Helsedirektoratet vedlegger også til informasjon dokumentet "Prosess for endring i læringsmål samt endring i utdypende tekst og læringsaktiviteter" som gir forklaring til endringskategorier.

Høring, frist for tilbakemelding og videre saksbehandling

Helsedirektoratet ønsker tilbakemelding om endringsforslagene synes hensiktsmessige. For de foreslåtte nye læringsmålene ønsker Helsedirektoratet spesielt tilbakemelding om disse vil føre til konsekvenser for læringsaktiviteter og læringsarena for leger i spesialisering, om endringene synes faglig riktig og om det foreligger organisatoriske og økonomiske implikasjoner ved endringene.

Frist for tilbakemelding til Helsedirektoratet settes til 17.8.2020. De regionale helseforetakene og de private og ideelle utdanningsvirksomhetene svarer kun for de spesialitetene hvor de har leger i spesialisering.

Helsedirektoratet presiserer at endringsforslagene først blir gjeldende etter at høringen er gjennomført og etter at forskriftsfesting er gjort. Helsedirektoratet planlegger forskriftsfesting av endringene 1.9.20. Endringer som kan gi faglig konsekvens, slik som nye læringsmål, vil ha en overgangsperiode på 6 måneder etter kunngjøring av forskriftsendring før ikrafttredelse.

Vennlig hilsen

Morten Græsli e.f.
avdelingsdirektør

Marie Thoresen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Mottaker	Kontaktperson	Adresse	Post
Den norske legeförening		Postboks 1152 Sentrum	0107 OSLO
HELSE MIDT-NORGE RHF		Postboks 464	7501 STJØRDAL
HELSE NORD RHF		Sjøgata 10	8006 BODØ
Helse Sør-Øst RHF		Postboks 404	2303 HAMAR
HELSE VEST RHF		Postboks 303	4068 STAVANGER
DIAKONHJEMMET SYKEHUS AS		Postboks 23 Vinderen	0319 OSLO
FYSMED-KLINIKKEN AS		Gudruns gate 9	7030 TRONDHEIM
HARALDSPASS DIAKONALE SYKEHUS AS		Postboks 6165	5892 BERGEN
HAUGESUND SANITETSFORENING REVMATISMESYKEHUS AS		Postboks 2175	5504 HAUGESUND
LOVISENBERG DIAKONALE SYKEHUS		Postboks 4970	0440 OSLO
MARTINA HANSENS HOSPITAL AS (1)		Postboks 823	1306 SANDVIKA
REHABILITERINGSSENTERET AIR AS		Haddlandsvegen 20	3864 RAULAND
REHABILITERINGSSENTERET NORD-NORGES KURBAD AS		Conrad Holmboes veg 95	9011 TROMSØ
REVMATISMESYKEHUSET AS		Margrethe Grundtvigs veg 6	2609 LILLEHAMMER
RØDE KORS HAUGLAND REHABILITERINGSSENTER AS		Hauglandsvegen 308	6968 FLEKKE
STAMINA HELSE AS		Postboks 4903 Nydalen	0423 OSLO
STIFTELSEN BEITOSTØLEN HELSESPORTSENTER		Sentervegen 4	2953 BEITOSTØLEN
STIFTELSEN BETANIEN HOSPITAL SKIEN		Bjørnstjerne Bjørnsons gate 6	3722 SKIEN
SØRLANDETS REHABILITERINGSSENTEREIKEN AS		Ola Garsonsvei 1	4596 EIKEN
UNICARE HOKKSUND AS		Loesmoveien 79	3300 HOKKSUND
UNICARE JELØY AS		Bråtengata 94	1517 MOSS
VALNESFJORD HELSESPORTSENTER		Østerkløftveien 249	8215 VALNESFJORD

Kopi:

Frode Sirhaug
Kristina Rem

Oversikt/sammendrag

Spesialitet	Flytting Antall læringsmål som flyttes	Sletting Antall læringsmål som slettes	Nytt læringsmål	Annet (Endring av temaoverskrift, språklig korrigering)	Totalt	Regionalt utdanningscenter som er fagkontakt for spesialiteten
AMM	0	0	1	2	3*	Helse Sør-Øst
BLS	0	0	0	1	1	Helse Sør-Øst
END	3	0	0	1	4	Helse Sør-Øst
FOR	18	0	0	4	22*	Helse Sør-Øst
FMR	0	1	0	0	1	Helse Midt
GAK	0	1	0	1	2	Helse Vest
HJS	0	0	0	3	3	Helse Sør-Øst
ITR	0	0	4	2	6	Helse Midt
FIM	0	0	0	2	2	Helse Sør-Øst
PLA	0	0	2	1	3	Helse Vest
REV	1	3	0	2	6	Helse Nord
THX	0	1	0	0	1	Helse Vest
Totalt	22	6	7	19	54	

*6 temaoverskrifter er også slettet i forbindelse med ny temaoverskrift

*6 temaoverskrifter er også slettet i forbindelse med flyttinger

Forklaring av forkortelser:
 Dnlf - Den norske legeforening
 Spes.kom - spesialitetskomiteen
 Hdir - Helsedirektoratet
 KP - kompetanseportalen
 LM - læringsmål

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDR	Endringskategori	Prosessbehov	Nytt læringsmål	Temaoverskrift	Kortekst i KP - ny
Dnif - samlehenvedelse	<p>AMM-011 tom AMM-026: Spesiellkomiteen kommenterer at her blir underkapittelinnvidlingen feil i forhold til hensikten. Noen læringsmål er feilplassert. Læringsmålene AMM-011 t.o.m. AMM-026 var av spesiellkomiteen anbefalt plassert under overskriften "Klinisk toksikologi, CBRNe, rus, abstinens, kramp, agtert delir, akutt psykiatri og bruk av tvang innen somatikken".</p> <p>Denne overskriften er i forskriften blitt oppdelt i 7 egne overskrifter: "Klinisk toksikologi", "CBRNE", "rus og abstinens", "akutt psykose og delir", "akutt psykiatri", "bruk av tvang innen somatikken", "utagerende atferd" og "suicidalitet".</p> <p>Denne inndelingen framstår for enkelte læringsmål som ulogisk. Eksempelvis framstår det ulogisk at læringsmålet AMM-021: "Selvstendig kunne håndtere de rasulleste okkstsituasjoner i mottok, og innhente nødvendig psykiatrisk ekspertise ved psykose, selvskadning og suicidal handlinger" er plassert under overskriften "Akutt psykiatri" og ikke under overskriften "Rus og abstinens".</p> <p>Spesiellkomiteen anbefaler at man bør gå gjennom overskriftene for de nevnte læringsmålene og vurdere om det finnes en bedre inndeling enn den som er blitt brukt i forskriften.</p>	<p>Hdir foresår at AMM-018 til og med AMM-026 samles under ny temaoverskrift som lyder: "Rus, abstinens, psykiatri og utagerende atferd."</p> <p>Læringsmål AMM-011 til og med AMM-017 beholder temaoverskrifter som eksisterer i forskriften i dag (Klinisk toksikologi for AMM-011 tom AMM-015, og CBRNE for AMM-016 og AMM-017).</p>	2. Ny temaoverskrift	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		AMM-018 til og med AMM-026 får ny temaoverskrift som lyder: "Rus, abstinens, psykiatri og utagerende atferd".	
Dnif - samlehenvedelse og flere henvedelser fra fagpersoner	<p>Spes.kom og fagpersoner (som har sendt individuelle innspill) ønsker et LM som omhandler barn - med teksten: "Ha kunnskap om vurdering, stabilisering og innledende behandling av akutt syke eller skadde barn, inkludert: feber, kramp, luftveissymptomer, magesmerter, endret bevissthetsnivå, sjokk og akutte skader."</p>	<p>Hdir mener at tillegg av dette læringsmålet viker faglig rimelig, spesielt fordi det virker å være bred enighet angående dette i fagmiljøet (Hdir har fått henvedelser fra både Legeforeningen og enkeltfagpersoner). Spesiellkomiteen mangler læringsmål i akuttpediatri.</p> <p>Hdir foresår at dette tas inn som nytt læringsmål, med ID AMM-066. Læringsmålet får egen overskrift "Akutt syke og skadde barn".</p>	9. Nytt læringsmål 2. Ny temaoverskrift	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	AMM-066: Ha kunnskap om vurdering, stabilisering og innledende behandling av akutt syke eller skadde barn, inkludert feber, kramp, luftveissymptomer, magesmerter, endret bevissthetsnivå, sjokk og akutte skader.	Akutt syke og skadde barn	Akutt syke og skadde barn

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Korrigert læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP - rettes til
Hdir	Skrivefeil i overskrift for LM BLS-087: Akutt- og støttebehandling ved maligne blodsykdommer	Temaoverskriften rettes	2.Retting av temaoverskrift	RegUt Helse Sør-øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Temaoverskrift for læringsmål BLS-087 rettes til: "Akutt- og støttebehandling ved maligne blodsykdommer"	Trenger ingen endring

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Nytt læringsmål	Temaoverskrift	Flytting	Korttekst i KP - rettes til:
Dnlf - samlehenvendelse	END-025. Spes.kom kommenterer at bruken av underoverskrifter mv har blitt noe uryddig. Dette LM er plassert under "andre endokrine lidelser", men innholdet tilhører thyroideasjydom - hyperthyreose	Hdir foreslår at læringsmålet END-025 flyttes til å ligge under temaoverskriften "Thyroidea". Legges mellom END-011 og END-012. Beholder sitt id-nummer som fortsatt vil være END-025.	1. Flytting av læringsmål	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Læringsmålet END-025 flyttes til å ligge under temaoverskriften "Thyroidea". Legges mellom END-011 og END-012. Beholder sitt id-nummer som fortsatt vil være END-025.	Ingen endring nødvendig
Dnlf - samlehenvendelse	END-026. I forskriften er læringsmålet lagt under overskriften "andre endokrine lidelser", noe som framstår uryddig da sentral diabetes insipidus er knyttet til hypofysen.	Hdir foreslår at læringsmålet END-026 flyttes til å ligge under temaoverskriften "Hypofyse". Legges mellom END-019 og END-020. Beholder sitt id-nummer som fortsatt vil være END-026.	1. Flytting av læringsmål	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Læringsmålet END-026 flyttes til å ligge under temaoverskriften "Hypofyse". Legges mellom END-019 og END-020. Beholder sitt id-nummer som fortsatt vil være END-026.	Ingen endring nødvendig
Dnlf - samlehenvendelse	END-024 og END-027. I forskriften er læringsmålet END-024 plassert under overskriften "osteoporose" og læringsmålet END-027 plassert under overskriften "andre endokrine lidelser", noe som framstår uryddig da dette er læringsmål som bør følge hverandre.	Her foreslår Hdir at dette rettes opp ved at det gjøres to endringer: - Endre temaoverskrift fra "Osteoporose" til "Osteoporose og kalsiumstoffskiftet" - Flytte END-027 slik at det ligger rett etter END-024 under temaoverskriften "Osteoporose og kalsiumstoffskiftet". Læringsmålet beholder sitt ID som fortsatt vil være END-027.	2. Endring av temaoverskrift 1. Flytting av læringsmål	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Temaoverskriften "Osteoporose", som i dag ligger mellom END-023 og END-024, endres til "Osteoporose og kalsiumstoffskiftet"	Læringsmålet END-027 flyttes til å ligge under temaoverskriften "Osteoporose og kalsiumstoffskiftet". Læringsmålet settes inn rett etter END-024 (det vil da være 2 læringsmål under den nye overskriften). Beholder sitt id-nummer som fortsatt vil være END-027.	Ingen endring nødvendig

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP - rettes til:
Dnif - samlehenvendelse	FOR-036. Nevnte læringsmål er i spesialitetskomiteens forslag anbefalt plassert under overskriften "akutt gastroenterologi" (som i forskriften er blitt omformulert til overskriften "akutte tilstander"). I forskriften er læringsmålet omplassert under en egen overskrift "fremmedlegemer og eteskaide".	Hdir foreslår at læringsmålet FOR-036 flyttes til under temaoverskriften "Akutte tilstander". Plasseres mellom FOR-030 og FOR-031. Beholder sitt id som fortsatt er FOR-036.	1. Flytting av læringsmål, 1 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-035. Dette LM er plassert riktig under overskrift "inflammatorisk tarmsykdom". Men LM FOR-080, -081, -082, -083 handler også om samme tema men står under overskriften "tarmsystemet"	Læringsmålet FOR-035 ("inflammatorisk tarmsykdom") flyttes til å ligge under "Akutte tilstander". Legges etter FOR-034 og før FOR-050	1. Flytting av læringsmål, 1 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	Temaoverskrift som starter med FOR-037: Spes.kom kommenterer at overskriften her bare har blitt "diagnostikk", men LM omhandler også behandling og er knyttet til sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum. Spes.kom ønsker overskriften: "Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum"	Hdir foreslår at temaoverskriften "Diagnostikk" endres til "Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum". Se linje 6, 7 og 8 for tre læringsmål som flyttes inn under temaoverskriften	2. Endring av temaoverskrift	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Temaoverskrift som i dag heter "Diagnostikk" i forskriften endres til "Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum".	Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-042. Plasseringen av dette LM er alene under overskriften "komplikasjoner". Men det virker litt rart da det inkluderer mer enn komplikasjoner.	Læringsmålet FOR-042 flyttes til ny temaoverskrift "Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum". Legges rett etter FOR-041. Læringsmålet beholder sitt id som fortsatt er FOR-042.	1. Flytting av læringsmål, 1 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-043. Plasseringen av dette LM er alene under overskriften "ulcussykdommer". Men det virker litt rart da det inkluderer mer enn ulcus	Læringsmålet FOR-043 flyttes til ny temaoverskrift "Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum", legges rett etter FOR-042. Læringsmålet beholder sitt id som fortsatt er FOR-043.	1. Flytting av læringsmål, 1 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-048. Dette LM er plassert i kapittel "kreft", men omhandler funksjonelle lidelser i ventrikel og duodenum.	Læringsmålet FOR-048 flyttes til temaoverskrift "Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum". Legges mellom FOR-038 og FOR-039. Læringsmålet beholder sitt id som fortsatt er FOR-048.	1. Flytting av læringsmål, 1 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-044, -045, -046, -047: Disse LM er plassert sammen under kapitlet "kreft", men omhandler bare kreft i øvre GI-traktus. Andre kreft-LM for nedre GI står andre steder. Spes.kom ønsker at LM evt plasseres under kapittel "Diag og beh av syk i øsof, ventr og duo" som andre LM over	Hdir foreslår at læringsmålene som omhandler kreft får egen temaoverskrift. Læringsmålene FOR-044, -045, -046, -047 får ny temaoverskrift. Temaoverskriften endres til "Kreft i øvre gastrointestinaltraktus"	2. Endre temaoverskrift	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Temaoverskriften som i dag heter "Kreft" i forskriften endres til "Kreft i øvre gastrointestinaltraktus".	Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-049, -050, -051, -052: Spes.kom ønsket disse under et kapittel som ble hetende "akutte tilstander". Men i forskriften er LM plassert under "lever, galle, pancreas"	Hdir oppfatter ikke at FOR-049 er et læringsmål som beskriver en akutt tilstand. Dersom det er ønskelig å samle alle de akutte tilstandene for hele fagområdet til under én temaoverskrift, så foreslår Hdir at læringsmål FOR-050, -051, -052 flyttes til under temaoverskriften "Akutte tilstander". Læringsmålene beholder sine id og legges rett etter FOR-034.	1. Flytting av læringsmål, 3 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.			Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-088, -089, -090. I forskriften er læringsmålene plassert under en egen overskrift "tarmkreft". Det framstår urydlig at denne overskriften er benyttet for disse tre nevnte læringsmålene, da læringsmålene FOR-085 og -087 også omhandler tarmkreft, men er plassert under overskriften "tarmsystemet" og læringsmålene FOR-044, -045, -046 og -047 er plassert under overskriften "kreft".	Hdir foreslår at læringsmålene som omhandler polyper og kreft får egen temaoverskrift. Læringsmålene FOR-088, -089, -090 får temaoverskriften "Polyper og kreft i tyntarm og tykktarm". Læringsmålene FOR-085, -086, -087 flyttes til samme temaoverskrift og står først, slik at læringsmålene under denne overskriften kommer i numerisk rekkefølge.	2. Endring av temaoverskrift 1. Flytting av læringsmål, 3 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Temaoverskriften som i dag heter "Tarmkreft" i forskriften endres til "Polyper og kreft i tyntarm og tykktarm."	Ingen endring
Dnif - samlehenvendelse	FOR-091 og FOR-092. I forskriften er læringsmålene plassert under en egen overskrift "kronisk diare og obstpasjon". At disse læringsmålene ikke er plassert etter spesialitetskomiteens anbefaling framstår ulogisk. Læringsmålene omhandler tarmsykdommer. FOR-093 til og med FOR-097. I forskriften er læringsmålene plassert under en egen overskrift "andre tarmsykdommer". At disse læringsmålene ikke er plassert etter spesialitetskomiteens anbefaling framstår ulogisk. Læringsmålene omhandler tarmsykdommer.	Temaoverskriften "Tarmsystemet" får nytt navn som blir "Diagnostikk og behandling av sykdommer i tyntarm og tykktarm". Læringsmålene FOR-091 til og med FOR-097 flyttes til under denne temaoverskriften, og alle legges i numerisk rekkefølge.	2. Endring av temaoverskrift 1. Flytting av læringsmål, 7 stk	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Temaoverskriften som i dag heter "Tarmsystemet" i forskriften endres til "Diagnostikk og behandling av sykdommer i tyntarm og tykktarm".	Ingen endring

Etter endringene vil forskriften se slik ut for spesialiteten:

Temaoverskrift	Læringsmål	Temaoverskrifter som tas ut av forskriften eller endres :
Endoskopi	FOR-001 - FOR-012	"Inflammatorisk tarmsykdom" tatt ut
Ultralyd	FOR-013 - FOR-016	"Fremmedlegemer og eteskaide" tatt ut
Andre undersøkelsesmetoder	FOR-017 - FOR-021	"Diagnostikk" endres til "Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum"
Henvisnings- og utredningskompetanse	FOR-022	"Komplikasjoner" tatt ut
Smertebehandling	FOR-023	"Ulcussykdom" tatt ut
Medikamentbivirkninger	FOR-024	"Kreft" endres til "Kreft i øvre gastrointestinaltraktus"

Medisinskteknisk utstyr	FOR-025	"Tarmsystemet" endres til "Diagnostikk og behandling av sykdommer i tynntarm og tykktarm"
Pasientinformasjon	FOR-026	"Kronisk diare og obstipasjon" tatt ut
Akutte tilstander	FOR-027	"Andre tarmsykdommer" tatt ut
	FOR-028	"Tarmkreft" endres til "Polypper og kreft i tynntarm og tykktarm"
	FOR-029	
	FOR-030	
	FOR-036	
	FOR-031	
	FOR-032	
	FOR-033	
	FOR-034	
	FOR-035	
	FOR-050	
	FOR-051	
	FOR-052	
Diagnostikk og behandling av sykdommer i øsofagus, ventrikel og duodenum	FOR-037	
	FOR-038	
	FOR-048	
	FOR-039	
	FOR-040	
	FOR-041	
	FOR-042	
	FOR-043	
Kreft i øvre gastrointestinal traktus	FOR-044 - FOR-047	
Lever, galle, pancreas	FOR-049 - FOR-076	
Diagnostikk og behandling av sykdommer i tynntarm og tykktarm	FOR-077 - FOR-084	
	FOR-085 - FOR-087	
	FOR-091 - FOR-092	
	FOR-093 - FOR-097	
Polypper og kreft i tynntarm og tykktarm	FOR-085 - FOR-087	
	FOR-088 - FOR-090	
Ernæring	FOR-098	

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP - ny
Dnlf - samlehenvendelse	<p>FMR-067 og -068: Disse LM er nærmest identisk med hverandre, må omformuleres til ett LM.</p> <p>I dokument fra Legeforeningen står det på dette punkt:</p> <p>Spesialitetskomiteens kommentar:</p> <p>OBS dette læringsmålet (FMR-068) er tilsvarende den over. Stryke læringsmål FMR-068.</p>	<p>FMR-067 beskriver at LIS skal selvstendig kunne <i>"diagnostisere, behandle og følge opp pasienter med ulike typer smertetilstander som fører til nedsatt funksjon"</i>.</p> <p>I FMR-068, som er nærmest identisk, beskriver samme kompetanse - men, <i>"diagnostisere og ha god kunnskap om behandling av de ulike smertetilstandene som fører til nedsatt funksjon"</i>.</p> <p>Det springende punktet her er om LIS skal kunne behandle og følge opp pasienter selvstendig, eller bare ha god kunnskap om det.</p> <p>Hdir tenker at dette er et læringsmål som omhandler praktisk kompetanse og pasientbehandling. Gitt ut i fra spesialitetens natur er det kanskje mest tenkelig at LIS skal selvstendig kunne ta seg av alle fasettene av pasienthåndteringen - diagnostisere, behandle og følge opp.</p> <p>Hdir foreslår at FMR-068 slettes, og FMR-067 består uten endring. Dette er også i tråd med kommentar fra spesialitetskomiteen.</p>	6. Slette læringsmål FMR-068	RegUt Helse Midt er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	FMR-068 slettes		<p>Ingen endring</p>

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP
DNLf - samlehenvendelse	GAK-042. Det skrives at komiteen anbefalte å fjerne LM, men at det allikevel ble tatt med. Komiteen skriver at øsofagusdivertikkel er en sjelden tilstand og at dette bør tas vekk som et selvstendig læringsmål	I GAK-042 står det "Ha kjennskap til kirurgisk behandling av øsofagusdivertikkel". Dette er det laveste kompetansenivået, og teoretisk kunnskap.	6. Slette læringsmål GAK-042	RegUt Helse Vest er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	GAK-042 slettes.		
		Spes.kom spiller inn at de mener kompetansen i GAK-042 dekkes av det gamle læringsmålet nr 5 - dette korresponderer med nåværende GAK-038.					
		Hdir finner i eldre dokumenter at det var spilt inn i prosessen med utvikling av læringsmål at det som ble GAK-042 kunne slettes. Uklart hvorfor dette ikke ble gjort, da det var kodet som om det skulle slettes i våre oversikter.					
		Hdir ser at GAK-042 kan dekkes av GAK-038, og at GAK-042 da kan slettes.					

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Nytt læringsmål	Temaoverskrift	Kompetanseportalen
Dnlf - samlehenvendelse	HJS-052 og -053. Læringsmålene er i forskriften plassert under overskriften "tumores i hjertet". Læringsmålene omhandler arteriell hypertensjon og lungeemboli og ikke tumores.	Hdir foreslår at læringsmålene HJS-052 og HJS-053 får ny temaoverskrift "Lungeemboli og pulmonal hypertensjon"	2. Ny temaoverskrift	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Læringsmålene HJS-052 og HJS-053 får ny temaoverskrift: "Lungeemboli og pulmonal hypertensjon"	Kan være rettet i KP allerede - Hdir sin nettside er i alle fall oppdatert med dette (lastet ned data fra KP)
Dnlf - samlehenvendelse	HJS-054, -055, -056, -057. Læringsmålene er i forskriften plassert under overskriften "tumores i hjertet". Læringsmålene omhandler aortasykdommer og ikke tumores.	Hdir foreslår at læringsmålene HJS-054, HJS-055, HJS-056 og HJS-057 får ny temaoverskrift "Aortasykdommer"	2. Ny temaoverskrift	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Læringsmålene HJS-054, HJS-055, HJS-056 og HJS-057 får ny temaoverskrift "Aortasykdommer"	Kan være rettet i KP allerede - Hdir sin nettside er i alle fall oppdatert med dette (lastet ned data fra KP)
Dnlf - samlehenvendelse	HJS-058. Læringsmålene er i forskriften plassert under overskriften "tumores i hjertet". Læringsmålet omhandler genetisk hjertesykdom og ikke tumores.	Hdir foreslår at læringsmålet HJS-058 får ny temaoverskrift "Genetikk ved hjertesykdom"	2. Ny temaoverskrift	RegUt Helse Sør-Øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.		Læringsmålet HJS-058 får ny temaoverskrift "Genetikk ved hjertesykdom"	Kan være rettet i KP allerede - Hdir sin nettside er i alle fall oppdatert med dette (lastet ned data fra KP)

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Nytt læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP - ny:
Dnlf-samlehenvendelse Sak 17/23972 E-poster fra Legeforeningen	<p>Fra Legeforeningen nov.2018: Y57. Kommentar: Spesialitetskomiteens forslag til nevnte læringsmål er ikke tatt i forskriften. Spesialitetskomiteens forslag til læringsmål: Ha god kunnskap om immunfenotyping av leukemier, lymfomer og lignende. Ha god kunnskap om oppfølging av minimal residual disease (MRD) Spes.komiteens kommentar: På grunn av et glipp hadde vi dessverre ikke tatt dette LM med før. Ønsker evt informasjonen inn som utdypende tekst til ITR-015.</p> <p>Legeforeningen ved spesialitetskomiteen spiller inn i juni 2020 at kompetansen LIS behøver på temaet på en bedre måte defineres i 4 nye læringsmål. Disse er: •Ha kunnskap om immunologisk utredning av hematologiske sykdommer og selvstendig kunne anbefale immunologisk analyse, vurdere analysemetode, vurdere analyseresultat og veilede klinikere." •Ha kunnskap om monoklonale gammopatier og proteinelektroforese av immunoglobuliner •Ha kunnskap om flowcytometriske undersøkelser av maligne og non-maligne hematologiske sykdommer. •Under supervisjon kunne tolke og besvare immunfenotyping av leukemi og lymfom, og ha god kunnskap om flowcytometrisk undersøkelse av minimal residual sykdom.</p> <p>Ønskelig at læringsmålene legges under egen temaoverskrift: "Cellulær immunologi"</p>	<p>Hdir ser at det lenge har vært prioritert for spesialitetskomiteen å få inn kompetanse om cellulær immunologi i forskriften. Nå når spes.kom har delt opp den originale kompetansen i fire læringsmål Istedet for det ene læringsmålet som ikke ble tatt med i forskriften er det mest hensiktsmessig at man vurderer disse fire i høringen.</p> <p>Hdir foreslår at nye læringsmål (ITR-140, ITR-141, ITR-142, ITR-143 legges under egen og ny temaoverskrift som skal lyde "Cellulær immunologi".Temaoverskriften legges etter læringsmålene som hører sammen under temaoverskriften "Immunsvikt".</p>	2. Ny temaoverskrift	RegUt Helse Midt er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	ITR-140: Ha kunnskap om immunologisk utredning av hematologiske sykdommer og selvstendig kunne anbefale immunologisk analyse, vurdere analysemetode, vurdere analyseresultat og veilede klinikere.	Nye læringsmål ITR-140, ITR-141, ITR-142, ITR-143 legges under egen og ny temaoverskrift som skal lyde "Cellulær immunologi". Temaoverskriften legges etter læringsmålene som hører sammen under temaoverskriften "Immunsvikt".	Korttekst i KP - ny:
Se over	Se over	9. Nytt læringsmål	RegUt Helse Midt er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	ITR-140: Ha kunnskap om immunologisk utredning av hematologiske sykdommer og selvstendig kunne anbefale immunologisk analyse, vurdere analysemetode, vurdere analyseresultat og veilede klinikere.	Immunologisk utredning av hematologiske sykdommer		
Se over	Se over	9. Nytt læringsmål	RegUt Helse Midt er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	ITR-141: Ha kunnskap om monoklonale gammopatier og proteinelektroforese av immunoglobuliner.	Monoklonale gammopatier og proteinelektroforese		
Se over	Se over	9. Nytt læringsmål	RegUt Helse Midt er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	ITR-142:Ha kunnskap om flowcytometriske undersøkelser av maligne og non-maligne hematologiske sykdommer.	Flowcytometriske undersøkelser		
Se over	Se over	9. Nytt læringsmål	RegUt Helse Midt er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	ITR-143: Under supervisjon kunne tolke og besvare immunfenotyping av leukemi og lymfom, og ha god kunnskap om flowcytometrisk undersøkelse av minimal residual sykdom.	Immunfenotyping; flowcytometri av minimal residual sykdom		
Dnlf	Spesialitetskomiteen ønsker at temaoverskriften "Sideutdanning" presiseres og endres til "Læringsmål i andre kliniske spesialiteter".	Hdir bifaller forslaget.	2. Endring av temaoverskrift	RegUt Helse Midt er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	Temaoverskriften "Sideutdanning" endres til "Læringsmål i andre kliniske spesialiteter".		

Felles indremedisin del 2 (FIM)

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDR	Endringskategori	Prosessbehov	Forskriftsfestet læringsmål	Korrigert læringsmål Tekst i rødt er endret kontra forskriftsfestet læringsmål	Korttekst i KP
	<p>FIM-031, -032, -033. Spesialitetskomiteens forslag til læringsmål er delt opp i 3 selvstendige læringsinnhold og reformulert. Oppdelingen framstår noe uryddig mtp. sammensetningen av innholdet. Det av setning "... og oppfølging etter slik behandling, inkludert hjerterehabilitering" er omformulert til "... og oppfølging og hjerterehabilitering etter invasiv behandling" (markert i rødt), noe som framstår mer uryddig enn opprinnelig formulering. I det forskriftfestede læringsmålet er " ifølge gjeldende retningslinjer" ikke tatt med i setningen om "henvisning til koronar angiografi" slik det sto i spes.komiteens forslag "henvis til koronar angiografi ifølge gjeldende retningslinjer" (markert i rødt). Det er benyttet to forskjellige skrivemåter "koronarsyndrom" og "coronarsyndrom" (markert i rødt). Det framstår også uryddig at man benytter bokstaven "k" i ordet "koronarsykdom" og bokstaven "c" i ordet "coronarsyndrom". Skrivemåte bør harmoniseres.</p>	<p>Innholdet i FIM-031, -032 og -033 er noe uryddig satt opp. Hdir foreslår at FIM-031 rettes slik at punktet om hjerterehabilitering blir eget kulepunkt, som det bør være. Teksten i kulepunktet korrigeres slik at det er klart at dette dreier seg om oppfølging OG hjerterehabilitering.</p> <p>Rettes slik at koronar skrives gjennomgående med k; dette innebærer retting i FIM-031 og FIM-032.</p> <p>I FIM-032 foreslår Hdir at det presiseres at veiledende ekkokardiografi skal "gjennomføres".</p> <p>FIM-033 kan legges til som eget kulepunkt i FIM-031 - men kan også bare bli stående uten endring. HDR foreslår foreløpig ingen endring/setting for FIM-033, men kan selvsaugt ta imot innspill her.</p>	3. Språklig retting	RegUt Helse Sør-øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	<p>FIM-031: Ha kompetanse om akutt coronarsyndrom, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> – god kunnskap om primær- og sekundærforebygging av koronarsykdom – god kunnskap om medikamentell behandling og klinisk oppfølging – god kunnskap om diagnostikk og behandling av komplikasjoner ved NSTEMI og STEMI – kunnskap om stresstester – kunnskap om indikasjoner for bruk av billediagnostikk ved koronarsykdom, herunder CT og MR – god kunnskap om prinsippene ved revaskularisering med PCI og kirurgi og oppfølging og hjerterehabilitering etter invasiv behandling 	<p>FIM-031: Ha kompetanse om akutt koronarsyndrom, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> – god kunnskap om primær- og sekundærforebygging av koronarsykdom – god kunnskap om medikamentell behandling og klinisk oppfølging – god kunnskap om diagnostikk og behandling av komplikasjoner ved NSTEMI og STEMI – kunnskap om stresstester – kunnskap om indikasjoner for bruk av billediagnostikk ved koronarsykdom, herunder CT og MR – god kunnskap om prinsippene ved revaskularisering med PCI og kirurgi! - god kunnskap om oppfølging etter PCI og kirurgi, inkludert hjerterehabilitering 	Ingen endring
	<p>FIM-031, -032, -033. Spesialitetskomiteens forslag til læringsmål er delt opp i 3 selvstendige læringsinnhold og reformulert. Oppdelingen framstår noe uryddig mtp. sammensetningen av innholdet. Del av setning "... og oppfølging etter slik behandling, inkludert hjerterehabilitering" er omformulert til "... og oppfølging og hjerterehabilitering etter invasiv behandling" (markert i rødt), noe som framstår mer uryddig enn opprinnelig formulering. I det forskriftfestede læringsmålet er " ifølge gjeldende retningslinjer" ikke tatt med i setningen om "henvisning til koronar angiografi" slik det sto i spes.komiteens forslag "henvis til koronar angiografi ifølge gjeldende retningslinjer" (markert i rødt). Det er benyttet to forskjellige skrivemåter "koronarsyndrom" og "coronarsyndrom" (markert i rødt). Det framstår også uryddig at man benytter bokstaven "k" i ordet "koronarsykdom" og bokstaven "c" i ordet "coronarsyndrom". Skrivemåte bør harmoniseres.</p>	<p>Innholdet i FIM-031, -032 og -033 er noe uryddig satt opp. Hdir foreslår at FIM-031 rettes slik at punktet om hjerterehabilitering blir eget kulepunkt; som det bør være. Teksten i kulepunktet korrigeres slik at det er klart at dette dreier seg om oppfølging OG hjerterehabilitering.</p> <p>Rettes slik at koronar skrives gjennomgående med k; dette innebærer retting i FIM-031 og FIM-032.</p> <p>FIM-033 kan legges til som eget kulepunkt i FIM-031 - men kan også bare bli stående uten endring. HDR foreslår foreløpig ingen endring/setting for FIM-033, men kan selvsaugt ta imot innspill her.</p>	3. Språklig retting	RegUt Helse Sør-øst er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	<p>FIM-032: Beherske utredning og behandling av akutt coronarsyndrom, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bruk av EKG og biomarkører – veiledende ekkokardiografi – henvisning til koronar angiografi 	<p>FIM-032: Beherske utredning og behandling av akutt koronarsyndrom, herunder:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bruk av EKG og biomarkører – gjennomføring av veiledende ekkokardiografi – henvisning til koronar angiografi ifølge gjeldende retningslinjer 	Ingen endring

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Nytt læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP - ny:
Dnif - samlehenvedelse	Spes-kom spiller inn ønske om nytt læringsmål "Ha god kunnskap om lymfødem og behandlingsmetoder, herunder konservative og plastikkirurgiske metoder".	Hdir foreslår, etter intern drøfting med fagpersoner, at læringsmål som foreslått tas inn i forskriften nå. Innholdet i læringsmålet synes relevant for spesialiteten og er ønsket av spes.kom.	9. Nytt læringsmål 2. Ny temaoverskrift	RegUt Helse Vest er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	PLA-118: Ha god kunnskap om lymfødem med utredning og behandling, herunder konservativ behandling og plastikkirurgiske behandlingsmetoder.	De nye læringsmålene PLA-118 og PLA-119 får ny temaoverskrift som skal lyde "Lymfødem og lipødem". Temaoverskriften legges etter PLA-117.	Lymfødem
	Spesialtetskomiteen spiller inn revidert forslag til læringsmålstekst juni 2020.	Læringsmålet får ID-nummer PLA-118. Det opprettes en ny temaoverskrift som skal lyde "Lymfødem og lipødem" (se nytt PLA-119) under. Temaoverskriften legges helt til slutt i læringsmålene for spesialiteten.		RegUt Helse Vest er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	PLA-119: Ha god kunnskap om lipødem med utredning og behandling, herunder konservativ behandling og plastikkirurgiske behandlingsmetoder.	De nye læringsmålene PLA-118 og PLA-119 får ny temaoverskrift som skal lyde "Lymfødem og lipødem". Temaoverskriften legges etter PLA-117.	Lipødem

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDR	Endringskategori	Prosessbehov	Læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP - ny:
Drif - samlehenvendelse	REV-034 til og med REV-052. Feil overskrift. Er i forskriften plassert under overskriften "Inflammatoriske systemiske bindevevssykdommer", men alle LM omhandler vaskulittsykdommer.	Hidr foreslår at læringsmålene REV-024 til og med REV-052 får egen og i temaoverskrift som blir "Inflammatoriske systemiske vaskulittsykdommer". Trolig er dette allerede rettet i Kompetanseportalen. I eldre dokumenter, bl.a. høringsdokumenter, ligger disse læringsmålene under denne nye temaoverskriften. Uklart hva som har skjedd her, og retter tilbake til riktig temaoverskrift.	2. Endring av temaoverskrift	RegiU Helse Nord er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	Læringsmålene REV-034 til og med REV-052 får egen temaoverskrift, og denne er "Inflammatoriske systemiske vaskulittsykdommer". Temaoverskriften er trolig allerede implementert i Kompetanseportalen.		Ingen endring
Drif - samlehenvendelse	REV-041. Dette læringsmålet er knyttet til immunologisk diagnostikk av "inflammatoriske revmatiske bindevevssykdommer" (immunologiske teknikker (prøvetyper) vi her kunne gjelde både bindevevssykdommer (ANA ml) og vaskulitter (ANCA). Det er således ikke direkte feil at det står der et, men volum-messig hadde det kanskje passet best om det ble flyttet til temaområde bindevevssykdommer.	Læringsmålet blir etter endringen i temaoverskrift som beskrevet over liggende under temaoverskriften "Inflammatoriske systemiske vaskulittsykdommer". Spesieltkomiteen spiller inn at det ikke er direkte feil at dette læringsmålet blir stående da immunologiske teknikker i prinsippet gjelder for både bindevevssykdommer og vaskulittsykdommer, men at det kan flyttes (se rute B3). Hidr foreslår at læringsmålet flyttes opp til gruppen av gjenværende læringsmål som ligger under originale temaoverskrift "Inflammatoriske systemiske bindevevssykdommer". Læringsmålet legges mellom REV-024 og REV-025.	1. Flytting av læringsmål REV-041.	RegiU Helse Nord er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	Læringsmålet REV-041 flyttes slik at det blir liggende mellom REV-024 og REV-025, under temaoverskriften "Inflammatoriske systemiske bindevevssykdommer".		Ingen endring
Drif - samlehenvendelse	REV-067 og -068. Urinsyregeikt/arthritis urica er nevnt i begge disse læringsmålene. Kompetansen om å igangsette behandling/ selvstendig kunne igangsette aktuell behandling/beherske igangsetting av behandling" er lik i begge læringsmålene. Læringsmål REV-068 inkluderer i tillegg kompetanse om å følge opp denne tilstanden og betydlig kompliserende komorbiditet. Det framstår tydelig at samme kompetanse for en spesifikk sykdom er nevnt i to ulike læringsmål. Spesieltkomiteen presiserer juni 2020: REV-067-068: Eng. bør kunne sammenfattes i ett: Beherske behandling og oppfølging av pasienter med krystallartritt, herunder urinsyregeikt og kalsiumpyrofosfattritt, inkludert pasienter med betydlig kompliserende komorbiditet	REV-067: Selvstendig kunne gjennom og igangsette aktuell behandling av krystallartritt, herunder urinsyregeikt og kalsiumpyrofosfattritt. REV-068: Beherske igangsetting av behandling og oppfølging av pasient med arthritis urica og betydlig kompliserende komorbiditet. Hidr er enig i at disse læringsmålene bør slås sammen til ett. REV-068 inkluderer også komorbiditet, som synes relevant for spesialiteten. Hidr foreslår derfor at REV-067 slettes, og at man foretar språklige endringer i REV-068 slik at teksten er mer presis. Den språklige endringen medfører ikke feilig endring for legen i spesialisering, da kompetansen tidligere var beskrevet i to læringsmål og nå beskrives i ett læringsmål. I går det slik at dersom en LIS har fått godkjent REV-067, men ikke REV-068, i kompetanseportalen - så overføres godkjenningen og utskiltvorte læringsaktiviteter over til REV-068. Nytt og revidert REV-068 blir da: Beherske behandling og oppfølging av pasienter med krystallartritt, herunder urinsyregeikt og kalsiumpyrofosfattritt, inkludert pasienter med betydlig kompliserende komorbiditet	6. Sletting av læringsmål REV-067 3. Språklig korrigerer av REV-068	RegiU Helse Nord er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	Læringsmålet REV-067 slettes. Læringsmålet REV-068 presiseres slik at det lyder: REV-068: Beherske behandling og oppfølging av pasienter med krystallartritt, herunder urinsyregeikt og kalsiumpyrofosfattritt, inkludert pasienter med betydlig kompliserende komorbiditet.	Ingen endring	
Drif - samlehenvendelse	REV-189 og REV-192. Tilstanden "kroniske leukemier"/"kronisk lymfatisk leukemi", "MGUS", "myelomatose" og "lymfomer" er nevnt i begge disse læringsmålene. Kompetansen "ha kunnskap om symptomer" er lik i begge læringsmålene. Kompetansen for "utredning" er i læringsmål REV-189 satt til teoretisk (ha kunnskap om utredning), mens den i læringsmål REV-192 er satt til praktisk (under supervisjon kunne utrede). Det framstår tydelig at samme kompetanse for de nevnte tilstandene gjenfaller i to ulike læringsmål, samtidig som at det er brukt ulike kompetanseform vedværende utredning. Spesieltkomiteen presiserer juni 2020: REV-189-192: Det er ønskelig med harmonisering med del 2 indremedisin. Læringsmålene som omhandler indremedisin er plukket fra del 2 som ikke var ferdig da spesialitetskomiteen i reumatologi leverte sine læringsmål. De gikk da glipp av "ryddingen" som endte med at kun FIM-146 sto igjen om temaet. Komiteens konklusjon blir da at REV-192 kan slettes.	REV-189 lyder: "Ha kunnskap om symptomer og utredning av akutte og kroniske leukemier, MGUS, myelomatose, lymfomer, myelofibrose, polycytemia vera og essensiell trombocytose." REV-192 lyder: "Ha kunnskap om symptomer og funn ved kronisk lymfatisk leukemi, MGUS, myelomatose og lymfomer. Under supervisjon kunne utrede nevnte tilstander." Hidr foreslår etter Legeforeningens presisering at læringsmål REV-192 kan slettes.	6. Sletting av læringsmål REV-192	RegiU Helse Nord er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	Læringsmålet REV-192 slettes.	Ingen endring	
Drif - samlehenvendelse	REV-035. Spes. spes. sier at LM anbefales fjernet da det stort sett dekkes av LM REV-034.	I læringsmål REV-035 står Goodpasture omtalt med nesten eksakt samme innledende tekst som i REV-034 (men forskjellig kompetansenivå hvor REV-034 er høyere). Hidr støtter forslaget om at REV-035 slettes.	6. Sletting av læringsmål REV-035	RegiU Helse Nord er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	Læringsmål REV-035 slettes		Ingen endring

Fra	Omhandler	Vurdering og forslag til løsning - HDIR	Endringskategori	Prosessbehov	Læringsmål	Temaoverskrift	Korttekst i KP - ny:
Dnlf - samlehenvendelse	<p>THX-061. Spes.kom sier at dette læringsmålet er plassert feil, og i tillegg er det omformulert slik at det ikke er knyttet opp til spesifikke tilstander. Det skulle ha vært knyttet til komplikasjoner etter hjerte- og lungekirurgi, men er nå knyttet til komplikasjoner ved operasjoner av brystveggdeformiteter - som blir feil.</p>	<p>THX-061 lyder: "Kunne diagnostisere og behandle vanlige postoperative komplikasjoner."</p> <p>Det stemmer at dette læringsmålet er plassert som siste læringsmål under kapittelet "brystveggdeformiteter". Hvis det stemmer at det skulle ha vært mer generelt for alle operasjoner, så er dette uheldig.</p> <p>Spes.kom sitt originale forslag til læringsmål var "Selvstendig kunne diagnostisere og behandle de vanligst forekommende komplikasjoner etter hjerte- og lungekirurgi, herunder postoperative sårdinfeksjoner." Spes.kom ønsket at dette ble plassert mellom det som nå er THX-021 og -022.</p> <p>Det finnes et annet læringsmål som også omhandler samme tematikk, nemlig THX-019 som lyder: "Selvstendig kunne vurdere og håndtere vanlige forløp og de hyppigst forekommende komplikasjoner etter hjerte- og lungekirurgiske inngrep." Dette læringsmålet er plassert under temaoverskriften "Postoperativ overvåking og behandling".</p> <p>THX-061 mangler vanlig betegnelse for kompetansenivå.</p> <p>Hdir foreslår at læringsmål THX-061 slettes. Dersom dette var tenkt som et generelt læringsmål så dekkes det av kompetanse som beskrevet i THX-019 (hvor det også er riktig bruk av kompetansenivå).</p>	6. Sletting av læringsmål THX-061	RegUt Helse Vest er fagkontakt. Sendes på høring til alle RHF og Legeforeningen.	Læringsmål THX-061 slettes.		

Prosess for endring i læringsmål samt endring i utdypende tekst og læringsaktiviteter

Om dokumentet

Dokumentet beskriver Helsedirektoratets prosess for endringer i læringsmål, utdypende tekst og læringsaktiviteter. Dokumentet gir en oversikt over ulike kategorier av endringer og hvilke følger de tenkes å ha på utdanningsplaner med læringsaktiviteter og læringsarenaer for utdanningsvirksomhetene. Dokumentet sier også noe om hvordan endringer håndteres og arkiveres i Helsedirektoratets innholdsplattform (publiseringsløsning), samt hvordan det skal informeres om endringer som gjøres.

Helsedirektoratets rolle

Direktoratet kan fastsette og endre spesialistforskriftens vedlegg 2 om læringsmål (LM). Direktoratet kan også anbefale og endre anbefalinger om læringsaktiviteter og om vurderingsformer for leger i spesialisering (Spesialistforskriften§3). Når det gjelder vurderingsformer gir direktoratet ut en veileder om vurderingsformer tilpasset ulike typer LM og LA. Rådene i veilederen skal danne utgangspunkt for beskrivelse i utdanningsplaner av hvordan vurdering skal/bør/kan foregå. Endringer i råd om vurderingsformer håndteres ved revisjon av veilederen og omtales ikke videre i dette dokumentet.

Endringer kan gjøres på to måter:

1. Ad hoc – endringer i enkelte læringsmål, som det av ulike årsaker vil være behov for å rette opp i raskt.
2. Endringer som følge av en utviklingsprosess der man gjerne ser på alle læringsmålene innen en spesialitet og på sammenheng med nærliggende spesialiteter.

Helsedirektoratet kan i tillegg til endringer i LM gjøre endringer i utdypende tekst, som er en forklaring, presisering eller utdyping av et læringsmål. Dette krever ikke forskriftsendring. Endringer i utdypende tekst kan legge føringer på hvordan et læringsmål tolkes, og vil således kunne ha betydning for hvor og hvordan et læringsmål kan oppnås.

For sykehusspesialitetene består de anbefalte læringsaktivitetene av kurs og prosedyrelister. For spesialitetene allmenn-, samfunns- og arbeidsmedisin (ASA) anbefaler Helsedirektoratet alle læringsaktiviteter med vurderingsformer som skal til for å dekke et utdanningsløp (en utdanningsplan for hver av spesialitetene).

27. april 2020

Initiativ til endringer

Initiativ til endringer i LM og LA kan initieres av utdanningsvirksomhetene, Legeforeningen eller fra direktoratet selv.

Ønsker om endringer kan i utgangspunktet komme fra alle miljøer og fra enkeltindivider. For en best mulig prosess ønsker direktoratet at endringsforslag sendes fra hhv. RHF-ene/RegUt-ene og Legeforeningen samlet, og ikke fra enkeltpersoner, avdelinger i foretakene, eller fra en enkelt spesialitetskomite. Før en samlet oversendelse til direktoratet er det viktig at forslaget er vurdert på tvers av regioner og eventuelt spesialiteter. For ASA-spesialitetene vil det ikke være mulig å få til nasjonale innspill fra utdanningsvirksomhetene, så da kan endringsforslaget sendes fra den aktuelle utdanningsvirksomheten, eller fra Legeforeningen.

Når direktoratet mottar endringsforslag vil vi sørge for at alle relevante aktører får uttale seg om endringsforslaget. Ved endringer av betydning vil forslaget sende på høring. Større faglige endringer eller endringer i anbefalte aktiviteter vil formidles utdanningsvirksomhetene i god tid før de skal være gjeldende for LIS, slik at læringsaktiviteter og læringsarenaer kan planlegges og forberedes, og utdanningsplaner kan oppdateres. Endringene vil formidles på en samlet og oversiktlig måte til utdanningsvirksomhetene.

1. Type endringer i læringsmål, utdypende tekst og læringsaktiviteter

Det er ulike kategorier av endringer i LM. Noen endringer vil være minimale og vil ikke påvirke LIS-løpene, andre endringer vil være faglige, eller endringene kan ha betydning for den tekniske løsningen/gjennomføringen i kompetanseportalen.

Større faglige endringer kan ha betydning både for læringsaktiviteter og læringsarenaer og vil kunne kreve revidering av både generelle og individuelle utdanningsplaner. Under er de ulike varianter/kategorier av endringer listet opp, og i tabellen er de ulike konsekvenser av endringene merket.

Endringer i struktur:

1. Endre rekkefølge/plassering på LM
2. Endre eller legge til temaoverskrifter

Endringer i læringsmål:

3. Språklige endringer/rettinger
4. Splitte læringsmål
5. Slå sammen læringsmål

27. april 2020

6. Fjerne LM (doble/identiske, ikke gjennomførbare eller utdaterte)
7. a) Endre kompetansenivå – høyere nivå
7. b) Endre kompetansenivå – lavere nivå
8. a) Annen innholdsmessig endring i eksisterende læringsmål med faglig konsekvens
8. b) Annen innholdsmessig endring i eksisterende læringsmål uten faglig konsekvens
9. Legge til nye LM

Endringer i utdypende tekst (ikke forskriftsfestet)

10. a) Endring i utdypende tekst med faglig konsekvens
10. b) Endring i utdypende tekst uten faglig konsekvens

Endringer i utdypende tekst kan legge føringer på hvordan et LM skal forstås/tolkes.

Endringer i læringsaktiviteter anbefalt av Helsedirektoratet (kurs og prosedyrelister)

11. Endringer i anbefalte læringsaktiviteter

Kurs:

- Endre navn
- Endre fra emnekurs/valgfri kurs til anbefalte kurs
- Endre innhold i kurset
- Legge til nye kurs
- Fjerne kurs

Prosedyrelister:

- Fjerne prosedyrer
- Legge til prosedyrer
- Endre i antall gjennomføringer av en prosedyre

Andre læringsaktiviteter:

- Læringsaktiviteter i ASA-spesialitetene anbefalt av Hdir.

	Endring	Kan innebære faglig endring	Kan påvirke LA	Kan påvirke læringsarena	LM-opptilretteelse må vurderes på nytt	Utd.planer (gen/ind.) må oppdateres	Tid før endring i KP	Krever høring	Kommentar
1.	Endre rekkefølge /plassering på LM	nei	nei	nei	nei	nei	Ved forskriftsendring	nei	
2.	Endre eller legge til temaoverskrifter	nei	nei	nei	nei	nei	Ved forskriftsendring	nei	
3.	Språklige endringer/rettinger	nei	nei	nei	nei	nei	Ved forskriftsendring	nei	
4.	Splitte LM	nei	nei	nei	nei	nei	Ved forskriftsendring	nei	Under forutsetning at det ikke gjøres tekstlige endringer som endrer innholdet i LM.
5.	Slå sammen LM	nei	nei	nei	nei	nei	Ved forskriftsendring	nei	Under forutsetning at det ikke gjøres tekstlige endringer som endrer innholdet i LM.
6.	Fjerne LM	nei	nei (kan ev. fjernes)	nei (kan ev. fjernes)	nei	ja	Ved forskriftsendring	Mulig	Doble/identiske, ikke gjennomførbare eller utdaterte LM

	Endring	Kan innebære faglig endring	Kan påvirke LA	Kan påvirke læringsarena	LMs oppnåelse må vurderes på nytt	Utd.planer (gen/ind.) må oppdateres	Tid før endring i KP	Krever høring	Kommentar
7.a	Endre komp nivå på LM – høyere nivå	ja	ja	ja	Ja	Ja	6 mnd	ja	
7.b	Endre komp.nivå på LM – lavere nivå	ja	ja	ja	nei	Ja	6 mnd	ja	
8.a	Annen innholdsmessig endring i eksisterende LM med faglig konsekvens	ja	Ja	Ja	Ja	Ja	6 mnd	ja	
8.b	Annen innholdsmessig endring i eksisterende LM uten faglig konsekvens	nei	Ja	Ja	nei	Ja	6 mnd	mulig	Denne kategorien er litt uklar, den er laget med tanke på endringer vi ennå ikke har oversikt over
9.	Nytt LM	ja	ja	ja		Ja	6 mnd	ja	
10.a	Endring i utdypende tekst med mulige konsekvenser.	Ja	Ja	Ja	Må vurderes		6 mnd	Ja	Endringer i utdypende tekst kan legge føringer på hvordan et læringsmål tolkes, og vil således kunne ha betydning for hvor og hvordan et læringsmål kan oppnås.
10.b	Endring i utdypende tekst uten faglig konsekvens	nei	nei	nei	nei		Fortløpende	nei	Rent språklig endringer/rettinger.

	Endring	Kan innebære faglig endring	Kan påvirke LA	Kan påvirke læringsarena	LMS oppnåelse må vurderes på nytt	Utdanningsplaner (gen/ind) må oppdateres	Tid før endring i KP	Krever høring	Kommentar
11.	<p>Endringer i anbefalte læringsaktiviteter</p> <p>Kurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Endre navn • Endre fra emnekurs/valgfri kurs til anbefalte kurs • Endre innhold • Nye kurs <p>Prosedyrelister:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fjerne prosedyrer • Legge til prosedyrer • Endre i antall gjennomføringer av en prosedyre <p>Andre aktiviteter: ASA-spesialitetene</p>	nei	ja	nei	nei	ja	Fortløpende	mulig	

2. Kunngjøring av endringer samt arkivering av endring

Alle endringer i læringsmål vil ligge i en endringslogg i Helsedirektorats publiseringsløsning/innholdsplattform. Endringene loggføres på hvert enkelt læringsmål. Læringsmål som utgår vil loggføres i arkivfunksjon.

Helsedirektoratet vil i tillegg lage et endringsdokument med oversikt over alle endringer samlet etter kategori pr. spesialitet.

Helsedirektoratet vil informere om endringene i god tid før de trer i kraft. For endringer som medfører endringer i faglige innhold, som kan få innvirkning på læringsaktiviteter, læringsarena osv, vil det informeres ut om 6 mnd. før endringene trer i kraft. Dette for at utdanningsvirksomhetene skal ha tid til å forberede endringer og oppdatere utdanningsplaner. For mindre endringer kan denne overgangsperioden være kortere.

Tabellen under gir en oversikt over hvordan læringsmålsendringer behandles i Helsedirektoratets publiseringsløsning/innholdsplattform mht. læringsmålsnummer og arkiveringen.

	Endringskategorier	Gir nytt LM nr.	Arkivering synlig på Helsedirektoratets nettsider
1.	Endre rekkefølge /plassering på LM	nei	Ingen historikk
2.	Endre eller legge til temaoverskrifter	nei	Ingen historikk
3.	Språklige endringer /rettinger	nei	Versjonshistorikk knyttet til LM.
4.	Splitte læringsmål	LM får nye LMnr.	Det vil ikke være versjonshistorikk på splittede LM siden disse framstår som nye. Opprinnelig LM utgår og loggføres i arkivfunksjonen Det bør refereres til læringsmålet som de splittede LM utgår fra/erstatte.
5.	Slå sammen læringsmål	LM får nytt LMnr.	Det vil ikke være versjonshistorikk på sammenslåtte LM siden disse framstår som nye. Opprinnelige LM utgår og loggføres i arkivfunksjonen. Det bør refereres til læringsmålene som det sammenslåtte utgår fra/erstatte.

27. april 2020

6.	Fjerne LM (doble/identiske, ikke gjennomførbare eller utdaterte)	LMnr. utgår.	Et LM som utgår i sin helhet loggføres/arkivere i arkivfunksjonen og man må gå til arkivsøk for å hente det opp. Årsak til at LM blir fjernet blir synlig i hos Helsedirektoratet (CMS).
7.a)	Endre kompetansenivå – høyere nivå	Endrer i eksisterende LM. Beholder LM nr.	Versjonshistorikk knyttet til LM.
7.b)	Endre kompetansenivå – lavere nivå	Endrer i eksisterende LM. Beholder LM nr.	Versjonshistorikk knyttet til LM.
8.a)	Annen Innholdsmessig endring i eksisterende læringsmål med faglig konsekvens	Endrer i eksisterende LM. Beholder LMnr.	Versjonshistorikk knyttet til LM.
8.b)	Annen Innholdsmessig endring i eksisterende læringsmål uten faglig konsekvens	Endrer i eksisterende LM. Beholder LMnr.	Versjonshistorikk knyttet til LM.
9.	Legge til nye LM	Nytt LM-nr.	Har ingen historikk.
10.a)	Endringer i utdypende tekst med mulige konsekvenser		Versjonshistorikk knyttet til LM. Utdypende tekst er en del av LM i CMS, det blir ingen separat endringshistorikk på den utdypende teksten.
10.b)	Endringer i utdypende tekst uten faglig konsekvens		Versjonshistorikk knyttet til LM. Utdypende tekst er en del av LM i CMS, det blir ingen separat endringshistorikk på den utdypende teksten.
11.	Endringer i anbefalte læringsaktiviteter		Undersøker muligheter for versjonshistorikk.

27. april 2020

Hvordan endringer i LM skal legges inn i Dossier og hvordan endringer skal håndteres og synliggjøres i kompetanseportalen må beskrives av RHFene. Hdir kan ev. bidra inn i denne prosessen slik at eksport/import fra Helsedirektoratets CMS til Dossier går mest mulig smidig. Helsedirektoratet lager et API i samarbeid med Dossier for eksport av endringer fra Helsedirektoratet til kompetanseportalen.

3. Hvordan endringen påvirker LIS

Endringene som gjøres i læringsmål, utdypende tekst og læringsaktiviteter vil få følger for LIS. Det kan være ulike krav til oppnåelse av nye og endrede LM for LIS utfra endringene som er gjort og om endringene er gjort i læringsmål for del 1 eller del 2/3.

Forskriften sier:

(...) Utdanningen skal baseres på læringsmål som følger av forskriftens vedlegg 2, med utdyping i rundskriv: Ved endringer i læringsmålene, skal direktoratet vurdere behovet for overgangsordninger for å ivareta hensynet til forutsigbarhet for legene og for å unngå at læringsaktiviteter unødig må gjennomføres på nytt. (Spesialistforskriften §2 syvende ledd).

LIS skal ved søknad om spesialistgodkjenning ha oppnådd læringsmål vedtatt i forskriftens vedlegg II. Ved innføring av nye læringsmål eller endringer i eksisterende LM må virksomheten vurdere for hver enkelt LIS om kompetansen er oppnådd. Helsedirektoratet har laget kategorier av endringer som skal være til hjelp for å gjøre denne vurderingen.

For endringer i læringsmål i del 1 gjelder følgende regler:

- Sykehustjenesten fullføres med de påbegynte læringsmålene. Endringer i læringsmål innføres med nytt kull. Dette betyr at det i sykehustjenesten vil kunne være to ulike læringsmålsplaner for LIS1 på samme tid.
- Kommunitjenesten fullføres med de forskriftfestede læringsmål knyttet til kommunitjeneste som LIS har startet med. Endringer i læringsmål innføres med nytt kull.
- LIS som har hatt opphold i utdanningen må konvertere påbegynt utdanning i del 1 inn i nye læringsmålsplaner for del 1, om det ikke er utarbeidet særskilte overgangsordninger for endringen.
- Læringsmål for LIS1 anses oppnådd endelig når del 1 er fullført, evt. nye læringsmål som måtte komme til i del 1 vil da ikke måtte oppnås.